

מאת אביגיל ינאי

מאוזן:

1) מתייחס בחוסר רצינות לעיקרי החיים, מזלזל במוסר החברתי; 5) שיטת לימוד; 10) סופו של כל גאון; 11) גבעה מלאכותית; 13) כלי מאור בידי ליידי מקבט; 14) גבע רם; 15) כבושם; 16) רכות לב; 18) עשב מרפא; 20) אמהר; 21) פתח דבר (גם בצורת כתיב זו); 22) מערב; 24) מקום שלם בנף, ללא פצע או מום; 25) בהמת משא; 26) קוצב זמן לחנייה; 28) ריק ועווב; 30) עיר בנגב; 31) אכסמפלי; 32) קרניו של הוד וגו' ישראל; 34) כינויו של אחד מאלופי (מיל) בצה"ל; 35) האצבע העבה ברגל; 38) ארץ ררום אמריקאית; 41) שבט בישראל; 42) חורבן; 43) ר"ת שמו של משורר עברי; 45) ספורט של האצולה; 47) של; 48) כעל חיים—קרניו של הוד וגו' בה; 50) אינו פורה; 51) מידת הלח קדומה; 52) חוטם; 54) רעד; 57) הקול השנמע בהתקשרות החשמל בעננים המתנגשים; 61) עיר במרוקו; 62) עיר המקובלים בארץ; 64) טהור; 65) מרד; 66) מתכופי; 67) גאיבי; 69) החריץ ששונה המחרישה בארמה; 70) אנדרטה; 72) פלומת שיער על הפנים; 74) עוף מרוסי הלילה; 75) מבצע כמלחמת השחרור ליצירת הקשר עם סרום; 77) עיר של פתאים — לא בארצנו כמובן; 78) קצה הבגד שוליים; 81) צעיר חרקים; 83) עיר מבצר במצרים העתיקה; 85) סופר אמריקאי, מחבר "כפירי אריות" (ש"מ); 86) פרשן ומדקדק עברי (ר"ת); 88) מאורת חיות; 89) שטיח שמניחים על גב הבהמה מתחת לאוכף; 91) אומן הבשול; 93) מילת רווה; 95) פעולת חשבון; 96) כותכה; 98) עבר, צלע; 100) אביו; 102) מבני הצאן; 103) אחוז בירד; 104) לוחם ים סקנדינבי; 105) קבוצ בנגב המערבי.

***

מאונך:

1) אבן מחצב; 2) מטבע עובר לסוחר באסיה; 3) הצלע הארוכה במשולש ישר זווית; 4) משקלו

9	8	7	6	5		4	3	2	1
	14		13	12			11		10
		19	18	17	16			15	
		23	22			21			20
27			26			25			24
				30			29	28	
					32			31	
37	36	35						34	33
		42		41	40	39			38
			47		46	45	44	43	
				50		49	48		
				52		51			
60	59	58	57	56		55	54		53
		64		63		62		61	
		69	68	67		66			65
			73	72		71	70		
				75			74		
	80	79	78			77			76
		87	86		85	84	83		82
			91		90		89		88
				96		95	94	93	92
	103			102		101	100		99
				105					104

מועט; 6) הגהר העובר בפריז; 7) בטן; 8) צליל מוסיקלי; 9) שמו הפרטי של נשיא אמריקה שהכיר בישראל עם הקמתה; 11) התקוממות; 15) פרי של ראשית קיץ; 16) חורק אורח בלתי רצוי בבית; 17) רוצה כליכך; 19) אחד משניים שהתנבאו במחנה ישראל; 20) פחד; 21) מעורר אימה; 23) תרדיף (מלה נדרפת) לשכל; 24) בגד, לבוש; 26) הרף שעליו מונחות ככרות הלחם במאפייה; 27) נמלט; 29) מחשוף; 30) סכו של המלך הארמוני יפה העיניים; 33) כפר נוער ע"י זכרון יעקב; 34) נתון קולו בקלפי; 36) כרוך, מובן; 40) שובב; 41) מזל; 44) אנא; 46) אמצע החיים; 47) בתולד בעין; 49) גרגרי שעורים לתעשיית בירה; 50) חומר

הארמה; 53) פוקוס; 54) ממשפת הפרפרים; 55) מגש; 56) מרחף; 58) איל; 59) אפירם; שיר חורד; 60) כחש; 62) לבן, נקי; 63) בדרגא אחת פחות; 66) פצוים; 68) סוג ריצה בספורט; 71) שוטה, בור; 73) מרינאי צרפתי שבגד בעמו; 76) עוף דורס; 77) כוה היה טוביה; 79) חלק מספר התורה שקוראים בצבור בשבת; 80) מספר בגימטריא — למדידת מרחק; 82) יוסטוב; 84) חלק מן הרגל; 85) מדרך כף רגל; 87) שני עמודים בספר; 90) קיר, מחיצה; 92) בינוני (לועזית); 94. להכימא ברמיזא; 96) ריקנות, שממון; 97) קלקל, הרס; 99) מספיק; 101) ישן; 102) חוור; 103) כוון.

קבר אומנותי

(המשך מעמוד 43)

עליידי בוני המציבות למרכי גולרובסקי בראשון לציון. את גולרובסקי פגשנו בבית הקברות, וזמר על סולם ומצמיד ריוקן שצייר לקבר חרש. הוא יליד מוסקבה, נמצא בישראל שבע שנים. גולרובסקי, גבר חביב וחייכני, שמח לספר על מיקצועו המיוחד. הוא למד ציור באבן ברוסיה.

„ברוסיה קראו לי מישה, ואני עובד בזה כל ימי חיי, 47 שנים, מגיל 11, הוא מספר, גא מאוד במיקצועו.

מסתבר כי המישפחה נותנת לו תמונת הנפטר והוא משחזר אותה באבן, בטכניקה קשה ומיוחדת. הוא זקוק לשבוע ימים כדי לצייר ריוקן אחד, וגובה 200 דולר לתמונה. עד היום יצר רק תריסר ריוקנים על מציבות, אבל צייר כבר הרבה מאוד תמונות של פרחים וקישוטים שונים.

מציבה בתוך

מציבה

מציבות גולרובסקי אינן המציבות המיוחדות היחידות בבית הקברות בחולון. יש אנשים המפעילים את דמיונם וכישוריהם הפרטיים כדי ליצור מציבה מיוחדת להנציח את יקירם.

שושנת-כסף, שעלה אחד בה שבור, מעטרת את קיברה של אשה בשם יהודית משולם. על גיבעול השושנה הארוכה חתום: „בעלך, ד. משולם“.

בשורה הקרובה לשושנת-הכסף מצוי ביתן המיועד לשניים. זהו מיבנה כפול על עמודים, שעל ראשו כיפה מצומצמת להביט ולראות יי על מציבות הישיש השחורות שבתוך המיבנה לא כתוב מאומה. זהו מיבנה שהוקם עבור בני-זוג בעודם בחיים, ואף מילה טרם נכתבה על המציבות או על קיר המיבנה.

מציבות רבות בצורת לב או קוביה הן נפוצות מאוד בבית-הקברות, וגם מציבה מוזרה בצורת נקבוקי-חלב מציצה מכין השורות.

בבית-הקברות בחולון אין כל מניעה לכתוב את שמו של הנפטר בכל שפה לועזית שתבחר המישפחה, ולציין בתאריך הכללי את תאריך הלידה והמות.

מרשימה במיוחד שורת מציבות גדולות כאמצע בית-הקברות. אלה הן מציבות לקהילות שלמות שניספו בשואה. כל אחת מהן עוצבה בידי פסל המאורע הטראומטי ביותר בחיי העם היהודי.

אחת מהמציבות הללו, הכוללת למרחוק, בנויה ברמות משרפה. שעליה ארוכה מלבנים אדומות. בצידה תמונה מועזת של קצין גרמני מגרש יהודים למחנה-השמדה.

האנשים שנותרו בחיים מהקהילות הללו, לא מצאו אפילו את גופות יקיריהם כדי להביאם לקבורה, השקיעו הון רב ודמיון ניכר כדי להקים יד ליקיריהם.

אולם גם אנשים פרטיים חשבו על דרכים להנציח את הקשר בין מישפחתם בארץ לבין מקורותיה בחו"ל. קבלו מציבות העובר ליד בית-הקברות בחולון סיפר, כי השבוע פנה אליו טיים וביקש ממנו להקים מציבה מיוחדת במינה: הטייס מתעדר להביא מחו"ל מציבה עתיקה מבית-הקברות יהודי ואת המציבה הוא רוצה לנטוע בתוך מציבה קיימת בבית-הקברות, כדי להראות את השורשים וההמשכיות.

ארם אחר, שכנו נהרג בתאונת דרכים בגיל 18, הקים מצבה רגילה על הקבר, אך קנה עבורו ועבור אשתו את שתי חלקות-הקבר הצמודות. הוא לא הקים מציבות על החלקות האלה, אלא גידר אותן ושתל בתוכן ערוגות של פירחי נוי ציטעוניים.

כך הפך בית-הקברות בחולון למעין מוסיאון, שבו מתחרות המישפחות על הקמת מציבות המשלבות אמנות עם אהבה ורצון לשמור על זכרם וייהודם של המתים האהובים.

היורדות

(המשך מעמוד 37)

אם אלוהים עשה ככה, אז ככה זה צריך להיות וככה זה יישאר אבל אני לא ויתרתי. התנהגתי אליהן כמו בצבא. ריאטה לשמנות, ולהוריד שערות.

הייתי רואגת להן כמו אמא. קודם כל, משום שרבו ראשון סילקתי מהן את כל האמהות הראגניות וההיסטריות שרק הפריעו. או אני הייתי צריכה לדאוג להן, כשהיו בוכות, היו באות אלי שאנחם אותן. אני זוכרת שבתיק שלי תמיד היו כדורים נגד כאבים, וטמפוסק, על כל צרה.

בכלל, או הכל היה הרבה יותר אמיתי וספונטאני. הבנות לא היו הולכות לקורס כדי ללמוד לצעוד על הבימה או להתאפר. הן היו באות כמו שהן. אני הייתי מסבירה להן איך לעמוד ואיך לזוז על הבימה. את ביגדי התחרות הן היו מביאות מהבית. גם את ביגדייהם. כל אחת מה שהיא אהבה. לא היה עניין של אחרות, לשלכולן היה אותם הבגדים. זה לא היה מבוסס, כמו היום על פירסומת של אנפנאים ושל כל מיני חברות. את הפרחים לערב התחרות היתה המערכת קונה ולפעמים, במשך השנים, גם קנינו קצת מתנות. אבל זהו.

מכיוון שלא היו שופטים והקהל בעצמו היה בוחר את המלכה, היו הבנות עולות על הבימה והיו צריכות לענות על שאלות, או מי שהיתה טיפשה פשוט לא נבחרה.

הן היו באות בלי איפור ובלי כל הקישקושים — יופי נקי ופשוט. תמיד עם כובע. והוא — בתיא כנדיקט. היא היתה שמנה, אבל הקהל אהב אותה והיא נבחרה לסגנית שניה. היא אף פעם לא היתה יפה באופן מיוחד, אבל היו לה עיניים נהדרות והיא ידעה להתלבש ולהתאפר.

לימים היא התחתנה עם בחור בשם צבי ברצבי, שהיה לו בארץ בית חרושת לנקניקים. אחרי תקופה הוא הסתבך בכספים והם נסעו לאמריקה. באמריקה נולדו לבתיה שלושה ילדים, בעלה פתח בית-חרושת לבשר ועשה הרבה כסף.

„כשהיו בוכות, הייתי מנחמת!“

באמצעות הילדים שלה מספקת בתיה את כל המאוויים שלה למישחק ולפירסום. הילדים מופיעים כמו בוכות-אופנה בכל מיני צילומי פירסומת.

שמעתי שהיא עסוקה 24 שעות ביממה בקניית בגדים. עד היום חשבה לה הפירסומת שלה. היא עורכת תצוגות אופנה בניו-יורק ושאר הומן עסוקה בטיפוח עצמה. כשהיא מגיעה לארץ, היא באה תמיד עם מיוחדות מלאות בעשרות כובעים. תמיד חובשת כובע ובכל פעם זה כובע אחר. כשהיא באה לארץ, היא טורחת להתקשר ולהודיע, טורחת להצטלם ולהופיע בכל המסיבות, כשם שהיא עושה גם בניו-יורק.

ואחרונה להפעם היא וויאן דליביאנקו. וויאן נבחרה למלכת-המים ב-1963. היה לה יופי ארטליק. גוף משגע, עיניים ירוקות. האמת היא שהיא לא הצטלמה כליכך טוב. בחיים היתה הרבה יותר יפה מאשר בצילומים. היא גרה או ברחוב שיינקין בתל-אביב כבדיה קטנה. תמיד היה שם ריח של כישולים ואוכל. היתה לה אמא חמה ומטורה וויאן עצמה היתה ילדה טובה ובת נהדרת. ההורים היו מרכז חיה.

אחריכך היא נבחרה למלכת-היופי והפכה מוויאן דליביאנקו לאביבה פאר. אחרי שזכתה בתואר נסעה לאמריקה, התחתנה עם מישוה לא ידוע, והתגרשה. אמה שהתאלמנה באותה תקופה, נסעה גם היא לאמריקה. בתה דאגה שאחד מירידיה שם יתחתן עם אמה בשביל האוהדות האמריקאית וזהו. היא הפסיקה לבוא לארץ, כי לא היה לה בשביל מה. היא פשוט נעלמה באמריקה.

שולמית יריב

אילנה אלון

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

* קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)

* סלון מכוון יופי חסרוקות, חספורות, החלקות, סלפול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשערה

* הכנת כלות מחירים עממיים * שרות מעולה

ת"א, דיזנגוף 190 (יודפת 4) 226066, 229388

דיאנה

1983
המכון הנשי
הישראלי